

PSP, Kurs 7: Psykoterapi - psykoteraeutisk teori, 20 hp

Kurs 7 är en förberedande kurs i psykoteraeutiska metoder inför det handledda klientarbetet på kurs 9. Den är indelad i fyra delkurser; 7:1 Introduktion till psykoteraeutik och psykoteraeutiforskning 4 hp, 7:2 Psykoteraeutisk teori och behandlingsmetod inom psykodynamiskt inriktad psykoteraeutik, 8 hp, 7:3 Psykoteraeutisk teori och behandlingsmetod inom kognitiv beteendeinriktad psykoteraeutik, 8 hp och 7:4 Utbildningsterapi 0 hp.

Kurs 7:1 består av en allmän orientering i psykoteraeutik samt fokus på familjeterapi som inte finns med i kurs 7:2 eller 7:3. Dessutom finns undervisning i psykoteraeutiforskning. Inför hösten har lärarlaget flyttat forskningsseminarium från kurs 7:2 respektive 7:3 till kurs 7:1 för att samla undervisning och examination kring psykoteraeutiforskning i en kurs. Kursen examineras med inlämningar och i seminarieform.

Kurs 7:2 består av undervisning i psykodynamisk psykoteraeutik med en betoning på individuell psykoteraeutik med vuxna men även barn och familj samt gruppeterapi. Under kursen jämförs psykodynamisk metod med andra terapeeutiska skolor och likheter och skillnader analyseras. Undervisning sker företrädesvis i seminarieform och examineras med en hemtenta.

Kurs 7:3 har liknande upplägg som kurs 7:2 men med kognitiv beteendeterapeeutisk inriktning. Undervisning sker främst i form av föreläsningar och examineras med en hemtenta och gruppseminarium.

Kurs 7:4 utbildningsterapi är en obligatorisk 0 poängskurs. Den förändrades ht 22 genom att antalet timmar i egenerapi sänktes från 30 till 20. Dessa timmar måste genomföras hos en och samma terapeeut men möjligheten att byta terapeeut vid missnöje med terapien så är det godkänt och antalet timmar kan tillgodoräknas. Psykoteraeutin subventioneras av institutionen. Det finns också en möjlighet att gå i gruppeterapi utan kostnad. På termin 7 har delkursansvarig obligatoriska reflektionsseminarium i mindre grupper om utbildningsterapiens betydelse för psykologrollen.

Nedan följer utvärdering av varje delkurs separat. Kurs 7:4 utvärderas med kurs 9.

Sammanställning av kursvärdering för delkurs 7.1, psykoteraeutiforskning Sean Perrin, familjeterapidelen Pelle Olsson

Unfortunately, only handful ever fill out the course survey. Knowing this, I am always soliciting feedback in the room. The students in the room tell me that they find the topic (psychotherapy research overview and methods) interesting and highly useful. They appreciate and find useful/tolerable that they have to read materials on from Cochrane handbook on risk of bias in RCTs, two RCTs and one meta-analysis, helpful and useful. After I do my review of the state of the psychotherapy. research field, they find my focus in on

teaching them how to interpret a meta-analysis and how to use the Cochrane Risk of Bias 2.0 Forms to rate two RCTs individually and then in a group, to be manageable and helpful to them understanding modern psychotherapy research methods. and I am not getting negative or particularly challenging feedback. Now in 7.1 course vt23 we were operating under changed regimes so I have another ½ day of teaching but only one exam seminar for them to practice rating RCTs in. They didn't even have a whole week to do everything. So, I know from the feedback in the room this term, that I will have to revamp the teaching so that the workload for them is more suited to a single-week course. Finally, the students tell me that by the end of the exam seminar that they have a greater understanding of what meta-analyses really say and what are the qualities of a good RCT, and what the terms like randomization, blindness, treatment adherence, intent-to-treat analyses etc mean in the context of psychotherapy trials.

Med reservation att svarsfrekvensen är låg, bara 11 av 33 studenter har svarat under VT23 och 11 av 32 studenter svarade under HT22 så ger det intryck av att studenterna på gruppnivå är nöjda med delkursen 7.1. Med anledning av den låga svarsfrekvensen planeras det framöver att kursvärdering skickas ut till studenterna efter varje dag de har examinerats i stället för som tidigare terminer att alla får ut kursvärdering samtidigt när samtliga grupper har examinerats som sker över två dagar.

Föreläsningar i familjeterapi skattas högt både HT22 med 4.6 och VT23 med 4.7. Föreläsning i våld i nära relationer skattades högre VT23 med 4.1 än HT22 med 3.7, här har viss utveckling av föreläsningen skett med bland annat mera komplexitet kring intersektionella perspektiv på våld i nära relationer, detta kanske berikat och tagits väl emot av en del av studenterna.

Det framstår som studenterna är nöjda med upplägget av förberedande seminarierum i familjeterapi och våld i nära relationer då det skattas det med 4.2 VT23 och 4.4 HT22. Seminarierum familjeterapi och våld i nära relationer som följer upp de lärlösa seminarierna är sedan innan uppskattat och även dessa två terminer med 4.6 HT22 och VT23 med 4.7, det går sannolikt av detta att ha tillit till att det är ett bra upplägg av undervisningen. Även rollspel som är grundad i metoder från deras tidigare föreläsningar är uppskattade, 4.6 VT23 och 4.7 HT23.

Den centrala läroboken i familjeterapi Johnson, A. & Torsteinsson, V.W. (2015). *Lärobok i familjeterapi* skattas studenterna till 4.0 VT23 men bara 3.4 HT22. Ringborg (2020). *Förändrande familjesamtal. En handbok för familjelotsar* skattas något lägre 3.5 VT23 och 2.9 HT22. Någon kommenterar litteraturen för HT22 med ”Ringborg var lättläst och tydlig. Tyckte dock att föreläsningarna gav betydligt mer förståelse kring familjeterapi än läroboken i familjeterapi.”

Läroboken spänner över stora fält vilket kan vara mycket och svårt att ta in och få på plats med under den korta kursen. Någon student under VT23 fördjupade sig vidare på ett imponerande vis med flera originalförfattare där en enda lärobok i familjeterapi inte på något sätt kan ge det djupet och kunskapen:

”Jag gick tillbaka till några böcker av Salvador Minuchin, Karl Tomm, Guy Diamond, Michael White, Susan M Johnson, och tycker att det ger en väl så bra fördjupad förståelse att läsa originalförfattare.”

Examination som avser relevans i förhållande till lärandemål skattas högt till 4.3 VT23 och 4.7 HT22, här är lite lägre VT23, det har varit samma upplägg så svårt finna någon anledning till skillnaderna.

VT23 har samtliga studenter upplevt de likabehandlats, under HT22 var det sällsynt nog två studenter som uppger att de inte behandlats på lika villkor. Studenterna har under HT22 generöst i detalj redogjort i kursvärdering på vilket sätt de upplevt sig illa behandlade så att det för aktuell lärare har varit tydligt och möjligt att konkret utveckla undervisningen till det bästa för att alla studenter ska behandlas på lika villkor, och under VT23 kom det inte några invändningar på detta område från studenterna.

Hela delkursen 7.1 skattas högt med 4.5 VT23 som är en förbättring från skattningen med 4.0 HT22. Studenter från VT23 uttrycker bland annat:

”Hängivna och pedagogiska lärare som kan förmedla både kunskap och skapa intresse för ämnena psykoterapiforskning, våld i nära relationer, par- och familjeterapi. En riktigt bra kurs som ger mersmak!”

”Mycket lärdomsrik! Två fantastiska, kunniga och engagerade lektorer. Inga förbättringsförslag, jag är nöjd!”

Sammanfattning kursutvärdering kurs 7:2, ht 22, Terese Petersson delkursansvarig

Kursen skattas som helhet **4,6**.

På de flesta frågor och moment erhåller delkursen skattningar som ligger mellan **4 – 4,6**.

De moment som skattas lågt genomsnittligt är en föreläsning om Kärlek samt Psykoterapiforskningsseminariet. Föreläsningen om kärlek är en del att prova ett moment med ”workshops” som skulle behandla och utforska lidande och psykisk hälsa, det senare som förmågan att kunna ”älska och arbeta”. Dessa workshops tas nu bort, inklusive föreläsningen om Kärlek då det blev för snuttifierat för att kunna tillgodogöra sig samt att föreläsningen om kärlek blivit för teoretiskt svår för studenterna. Vissa studenter har uppskattat detta inslag mycket, dock ej majoriteten. Läraren är också timanställd extern och det finns således flera skäl till att avlägsna detta moment (om kärlek).

Psykoterapiforskningsmomentet har flyttats till en egen delkurs där det förhoppningsvis skall få bättre möjligheter att bidra till studenternas lärande.

Grundstrukturen på kursen består av föreläsningar som följs av seminarium enligt teman. Studenterna (ht 22) uttrycker denna termin extra stor uppskattning i förhållande till kursens struktur och tyckte det var lagom med schemalagda moment och att det fanns utrymme för lästid.

Litteraturen fungerar väl och är regelbundet föremål till reflektioner från kursens personal kring om detta är det bästa urvalet. Den förefaller fungera i förhållande till studenternas kunskapsnivå och den representerar en aktuell bild av det psykodynamiska metodologiska fältet. Kurslitteraturen skattas också högt, erhåller skattningar mellan 4,2 – 4,6. Detta med undantag för Magnusson, E. & Marecek, J. (2010). *Genus och Kultur i Psykologi: Teorier och tillämpningar*. Stockholm: Natur & Kultur (kap 3, 11, 12 samt 14, ca 50 s. Denna boken tas bort vt 23 och ersätts med Fors, M. (2020). *Makt och privilegier i psykoterapi*. Studentlitteratur. (finns även på kurs 9).

Kursen examineras löpande under seminariet samt med en hemtentamen. Hemtentamen erhåller skattningen 4,6 och studenterna uttrycker inga omfattande synpunkter kring denna. Formen och strukturen får denna kursansvarig experimenterat med under de år som kursen haft denna examination och vägt olika aspekter mot varandra, utrymme för svaren, antalet frågor etc.

Kursutvärderingar Kurs 7:3. HT22 och VT23, Sima Wolgast delkursansvarig

Sammanfattning av studenternas svar på utvärderingen genomförd ht22 och vt23. Antalet studenter n = 21 (HT22) respektive n = 25 (VT23) svarade på kursutvärderingen. Studenterna har tyckt att kursen har:

Varit Lärarik (4,3-HT22; 4,2-HT23);

Varit Relevant för psykologyrket (4,5-HT22; 4,3-VT23);

Gett Kunskap om metoder och tekniker för KBT (4,5-HT22; 4,2-VT23);

Gett Kunskap om Intersektionalitet och Minoritetsstress (3,8-HT22; VT23-3,9);

Haft Tydliga mål (3,8-VT22; 3,9 – HT23),

Haft Genomtänkt struktur (3,7-HT22; 3,2-VT23),

Gett Nya kunskaper, perspektiv och insikter (4,2-HT22; 4,1-VT23)

Stimulerat till kunskapssökande (4,2-Ht22;),

Uppmuntrat till självständigt tänkande (3,8-HT22; 3,6-VT23),

Gett nya kunskaper, perspektiv och insikter (4,3-HT22; 4,1-VT23) **Integrerat kunskap i större perspektiv** (4,3-HT22; 4,2-VT23),

Förbättrat samarbetet (HT22-3,8; VT23-3,6).

Samordningen (HT22-3,4; VT23-2,9) har varit medelmåttlig till låg.

- 1) Det har varit mycket god genomströmning på kursen
- 2) Studenterna verkar tycka att kursen är **relevant för utbildningen** som helhet (4,5 och 4,2). Vissa tycker att det finns viss upprepning från tidigare kurser medan andra tycker att det är bra nivå. Samtliga undervisningsmoment har varit uppskattade, **Introduktionen** (3,7 och 4,2), **Kärnfärdigheter** i KBT (4,0 och 3,4), **Intersektionalitet och Minoritetsstress** (3,7 och 3,9), **Depression** (4,0 och 4,0), **Ångestbehandling** (4,1 och 4,3), **Komplexa fall** (4,0 och 3,4), **Gruppbehandling med KBT** (3,8 och 2,8), **KBT med barn och familj** (3,7 och 2,4), **Fallformulering, föreläsning och seminarium** (4,0 och 4,1), **Integrationsuppgiften** (4,0 och 4,0). Undantag har varit för **KBT med barn och familj** (VT23=2,4) och **Seminarium för Psykoterapiforskning** (2,0 och 2,0):

Önskemål finnes att få bättre återkoppling på psykoterapiforsknings seminariet.

Fallformulering föreläsning och seminariet samt ångestföreläsningen har varit uppskattade.

Jämförelseseminarier har varit uppskattat. Studenterna önskar mer konkreta, praktiska övningar i relation till föreläsningar och seminarium. Flera studenter tycker att det har varit stor överlapp mellan föreläsarnas föreläsningar och vill att lärarna samordnar sina föreläsningar för att inte upprepa vissa saker. Samtidigt har föreläsningarna varit uppskattade. Det finns tre examinerande moment. Den examination som rör psykoterapiforskning önskar studenterna att få återkoppling på, vilket de inte har fått menar de. Gruppexaminationen fick studenterna enbart en skriftlig återkoppling, de önskar utförligare återkoppling. Hemskrivningen har upplevts relevant, med relevant kravnivå och lämplighet. Det finns flera obligatoriska moment förutom examinationstillfälle.

- 3) *Samordning och progression i relation till andra kurser* – Som beskrevs under a, så upplever studenterna att vissa delar är upprepningar. Reflektion utifrån tidigare diskussion i lärolaget på det är att många studenter när de väl börjar sina klientarbeten upplevs av handledare att just brista i att kunna använda sig av inlärningsteori i praktiken för kunna göra relevanta analyser och att bedriva en KBT-behandling utifrån gjorda analyser. Studenterna förstår teorier men har svårt att använda dessa i praktiken. Samma resonemang finns för intersektionalitets och minoritetstress momentet, som studenterna vill gärna ha mer tid till på kursen. Många studenter tycker sig kunna mycket men har svårt att tillämpa sina kunskaper i praktiken. En del studenter tycker att de teorier som tas upp är för lätta medan andra studenter tycker att det är lagom nivå på momentet. Vissa studenter vill ha mer praktiska inslag generellt på kurs 7:3, vilket är ett utvecklingsområde.
 - a. *Utmaningar som kursen kan tänkas stå inför framöver (t ex avseende bemanning, resurser etc)* – Många lärare (även de som kommer utifrån) har redan fullt upp och har inte marginaler att ta på sig fler timmar. Seminariet psykoterapeutforskning har fått mkt kritik och den ändring som planeras är att den flyttas till 7:1 till HT23 (redan beslutats om i lärolaget).
- 4) *Diskussionspunkter som önskas lyfta i ledningsgruppen* – Tankar finns att omvandla föreläsningstillfällen till seminarium. Att studenterna har själva läst teorier/litteraturen/forskning och under seminarier ska de i stället demonstrera färdigheter som de blir examinerade på under kursens gång, vilket också är i enlighet med vad studenterna efterlyser i utvärderingen. Utmaningen är att alla lärare ej är disputerade och kan ej examinera på seminarier, med de kan förvisso skapa underlag som delas med kursansvarig som i samråd sätter betyg. En annan utmaning är att alla lärare behöver tänka till och ändra upplägg på sina föreläsningar. Detta förslag är under utveckling av delkursansvarig (Sima Wolgast), som när tid finnes och ges kan komma med ett förslag gällande utveckling av kursen.